

بررسی توافقنامه آرتمیس و تاثیر آن در تکامل حقوق فضا

دکتر سیده ساناز ذبیحی شهری*

This is an open access article under the CC BY license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

چکیده

سرعت رشد تکنولوژی در تمام زمینه‌ها از جمله فضای ماوراءجو، باعث شده است که کشورها در صدد به روز کردن معاهدات و توافق‌نامه‌های مرتبط با آن زمینه شوند. در این راستا، می‌توان به قانون فعالیت‌های معدنی فضایی آمریکا در سال ۲۰۱۵، قانون اخراج فضایی لوکزامبورگ در سال ۲۰۱۷ و در نهایت توافق‌نامه آرتمیس که در اکتبر سال ۲۰۲۰ توسط ۳۲ کشور تصویب شد، اشاره کرد. توافق‌نامه آرتمیس بخشی از برنامه گسترده آرتمیس بوده که توسط سازمان ملی هوانوردی و فضایی آمریکا هدایت می‌شوند. سوالی که در این مقاله باید پاسخ داده شود این است که آیا این توافق‌نامه می‌تواند بر پیشرفت حقوق بین‌الملل فضایی تاثیر بگذارد؟ روش نوشتاری که در این مقاله استفاده شده است، روش (اسنادی) کتابخانه‌ای است. این مقاله به بررسی میزان انطباق توافق‌نامه آرتمیس با قوانین و استانداردهای بین‌المللی از جمله معاهده فضای ماوراءجو و موافقت‌نامه ماه می‌پردازد. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد در حالیکه این توافق‌نامه، ریشه در مفاد معاهده فضا دارد، با برابری رویکرد پیش‌بینی‌کننده برای تنظیم فعالیت‌های فضا، نوآوری قابل توجهی در حقوق بین‌الملل فضا معرفی می‌کند.

کلیدواژگان

اکتشاف پایدار، توافق‌نامه آرتمیس، حقوق فضا، فضای ماوراءجو، فعالیت فضایی، معاهده فضا

* استادیار گروه حقوق بین‌الملل، واحد تهران جنوب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. / نویسنده مسئول / ایمیل:

ss_zabihi@azad.ac.ir